

Dit het NG Sinode oor apartheid, rassisme besluit

KWESSIES soos volkerebeleid of die handhawing of opheffing van volksidentiteit is nie 'n punt van diskussie in die Bybel nie. Wanneer 'n volk sy volkseie en kulturele waardes handhaaf, moet die manier waarop dit geskied, steeds voldoen aan die eise van God se Woord.

□□□□

Rassisme is 'n ernstige sonde wat geen mens of kerk mag verdedig of beoefen nie

Wie dit teoreties verdedig of prakties deur houding en handeling te kenne gee dat een ras, volk of groep volke inherent meerderwaardig en 'n ander ras, volk of groepe volke inherent minderwaardig is, maak hom skuldig aan rassisme. Rassisme is 'n sonde wat geneig is om kollektiewe en gestruktureerde vorme aan te neem. Dit behels minagting en selfs haat vir die persoon van 'n medemens en is vir hom 'n struikelblok om sy goddelike bestemming (pligte en regte) menswaardig en verantwoordelik na te strew. Dit behels verdrukking, verontregting, diskriminasie, botsings en geweld. Derhalwe verwerp die kerk rassisme in alle vorme as strydig met die Woord van God.

Dit beteken:

- dat gesonde volksliefde wat gerig is op die skepping en bewaring van die eie volkskultuur, duidelik van rassisme onderskei moet word;

- dat daar tegelykertyd 'n opge oog moet wees vir die gevaar dat volksliefde rassistiese trekke in hom kan opneem en tot 'n sondige verabsolutering van die eie volk en ras kan lei, met die gepaardgaande veragting van en diskriminasie teenoor ander volke en rasse;

- dat die kerk daarom alle vorme van rassisme waar dit ook al tot openbaring mag kom as sondig moet afwys en bestry;

- dat die kerk lidmate sal aanmoedig om die nodige respek en waardering te betoon vir die eie van elke volkskultuur;

- dat die kerk deur sy verkondiging die regte gesindhede moet skeep



Prof. Willie Jonker

wat rassistiese beskouinge, gesindhede, opmerkings en optrede sal teenwerk.

□□□□

Die NG Kerk en die Afrikanervolk

Hoewel daar 'n innige verbondenheid tussen die NG Kerk en die Afrikanervolk bestaan, beskou die NG Kerk homself nie as 'n volkskerk in die sin dat die kerk en die volk met mekaar vereenselwig word nie.

Die NG Kerk erken die goeie reg van liefde vir die eie volk en die eie kultuurwaardes, maar beklemtoon dat hierdie liefde gelouter moet wees deur die liefde van Christus en sy koinkryk wat elke ander liefdes en lo-

jaliteite in ons bestaan te bowe gaan en in perspektief plaas (vgl. 1 Kor. 7:29-35). Liefde vir die eie mag nooit eksklusief wees en die waardering vir ander se waardes en kultuur in die gedrang bring nie.

Verabsolutering van die eie lei tot diskriminasie teenoor andere en moet veral in 'n land waarin 'n verskeidenheid van gemeenskappe met hulle eie kultuurgoedere en waardes saam moet lewe, tot verontregting lei. Aan alle mense moet die vryheid gegun word om hulleself uit te lewe binne hul eie kulturele milieu, sonder dat dit ten koste van andere geskied. Hier geld in die besonder die woord van Christus: "Alles wat julle wil hê dat die mense aan julle moet doen, moet julle ook aan hulle doen. Dit is tog waarop dit neerkom in die wet en die profete" (Matt. 7:12).

□□□□

Die NG Kerk en Politieke Modelle

In die bepaling van die rol van die kerk ten opsigte van die politiek moet rekening gehou word met die feit dat die Skrif geen politieke handboek is waaruit konkrete politieke modelle afgelei kan word nie.

Die Skrif verkondig wel norme en beginsels soos liefde, geregtigheid, menswaardigheid en vrede wat in die samelewing beliggaam moet word. Die kerk sal dus nie politieke modelle aan die owerheid mag voorskryf nie, maar kragtens sy profetiese funksie sal die kerk voortgaan om elke bestaande en voorgestelde politieke model aan die Bybelse beginsels en norme te toets.

Negatief

By die beoordeling van politieke modelle is daar altyd 'n sterk subjektiewe faktor aanwesig. Daarom verskil kerke en Christene dikwels met mekaar in hul beoordeling van 'n be-

71 Die Algemene Sinode van die NG Kerk het vanjaar verskeie belangrike besluite oor sake soos apartheid, partisie, groepeerhoudings en rassisme geneem. Na die skuldbelydenis van prof. Willie Jonker op die Kerkeberaad by Rustenburg oor apartheid het 'n debat in NG-galedere ontstaan oor die betrokke Sinode-besluite. Baie gemeentes het nog nie die volledige notule van die Sinode ontvang nie. Die Burger publiseer vandag die besluite van die Sinode in bygaande artikel. Maandag word prof. Jonker se belydenis en die NG-afvaardiging by die Kerkeberaad se reaksie daarop in 'n verdere artikel gepubliseer.

paalde model. Dit hang ook dikwels saam met die verskille in hul ervaring daarvan, en in die besonder met die wyse waarop hulle persoonlike of groepsbelange daardeur geraak word. Ten einde so objektief moontlik oor 'n politieke model te kan oordeel, moet die kerk nie net teoreties daarna kyk nie, maar ook vra na die praktiese wyse waarop die belange van die hele samelewing daardeur gedien word.

Die oordeel van ander kerke, in die besonder kerke wat diegene verteenwoordig wat negatief deur die politieke opset gemaak word, moet ook daarby oorweeg word.

Apartheid

In die beoordeling van apartheid staan die kerk voor sterk en emosiebelaaide verskille. Terwyl 'n deel van die blanke-bevolking dit sien as 'n regverdige weg om die identiteit en die beste belange van die verskillende bevolkingsgroepe in die land te beveilig, sien andere dit as 'n rassistiese en onderdrukkende stelsel wat die belange van die blanke minderheid ten koste van die meerderheid van die bevolking beskerm en bevorder.

Talle kerke veroordeel dit gevolglik as onchristelik en sondig. Apartheid word ook wereldwyd deur state en politieke instansies as 'n vorm van rassisme en 'n vergryp teen die mensheid veroordeel.

Die NG Kerk is daarvan bewus dat die ideaal en beleid van apartheid oor 'n lang periode in ons geskiedenis vorm en beslag gekry het. Daar was ook eerlike en opregte bedoelings by betrokke ten opsigte van die optimale ontwikkeling van alle bevolkingsgroepe binne hul eie kulturele tradisie. Dit sou ook onbillik wees om alles wat binne die politieke bestel van apartheid plaasgevind het, as verkeerd en sleg te bestempel en die positiese ontwikkelings wat daar wel op verskeie terreine was, te ontken.

In beginsel moet die reg en vryheid van volkere om hul eie kulturele en ander waardes te bewaar en te bevorder, erken word as behorende tot die reg van die mens, mits die regte en vryhede van andere nie daardeur aangetas word en die Bybelse eise van naasteliefde en die aanvaarding van die medemens nie in gedrang gebring word nie.

Die NG Kerk erken egter dat hy te lank die beleid van apartheid op grond van bogenoemde oorwegings te abstrak en teoreties, en daarom ook te onkrities beoordeel het. Die NG Kerk het nie genoegsaam oog daarvoor gehad dat apartheid as stelsel onder andere ook in sy stryd teen integrasie 'n ideologiese en etnosentriese basis gekry het nie. Die reg en vryheid om aan die eie kulturele erfenis getrou te bly is tot 'n politieke ideologie van apartheid uitgebou as 'n sis-

teem vir die beskerming van die eie belange van die blanke minderheid te koste van dié van andere. Liefde vir die eie het meermale die vorm van rassisme aangeneem en daaraan is wetlike en strukturele uitdrukkingsvorme gegee.

Terwyl die NG Kerk deur die jare ernstig en volhardend gesoek het na die wil van die Here in sy Woord vir ons samelewing, het die kerk gefouteer deur toe te laat dat gedwonge afsonderlikheid en skeiding van volke in sy kring selfs as 'n Bybelse eis gesien is. Die NG Kerk moes hom al baie vroeër duidelik van die siening gedistanseer het, en erken en bely sy versuim.

Eers gaandeweg het dit vir die NG Kerk duidelik geword dat die beleid van apartheid as politieke sisteem in die praktyk veel verder gaan as die erkenning van die reg van vryheid van alle mense en kulturele groepe om aan hulle eie waardes getrou te mag bly. Apartheid het op so 'n wyse begin funksioneer dat die grootste deel van die landsbevolking dit ervaar het as 'n onderdrukkende sisteem wat deur gedwone skeiding tussen mense in werklikheid een groep onregmatig bo die ander bevoordeel. So het dit die menswaardigheid van die medemens aangetas en in stryd gekom met die beginsels van liefde en geregtigheid.

Armoede

Enige sisteem wat in die praktyk so funksioneer, is in die lig van die Skrif en die Christelike gewete onaanvaarbaar en moet as sondig van die hand gewys word. Enige poging van 'n kerk om so 'n sisteem Bybeleties te probeer verdedig, moet as 'n ernstige dwaling beskou word, dit wil sê as in stryd met die Bybel.

Die NG Kerk wil dit duidelik stel dat hy alle vorme van diskriminasie en die onderdrukking van mense veroordeel en van harte begeer dat almal

vry sal wees, sal deel in die voorregte van hulle vaderland en billike en geleenthede sal ontvang om voorspoed en rykdom te verwerf.

Die kerk het veral deernis met die armoede en lyding van groot getalle mense in ons land en verklaar hom bereid om op kerklike wyse mee te werk aan pogings om die bestaande nood te lenig en 'n beter toekoms vir alle mense in ons land moontlik te maak.

Die kerk is egter daarvan oortuig dat 'n bevredigende politieke oplossing noodsaaklik is vir die maatskaplike probleme wat tans bestaan, en dring daarom by alle politieke leiers daarop aan om in verantwoordelikheid mee te werk aan die vind van 'n politieke bestel wat vir almal vryheid, geregtigheid en 'n menswaardige bestaan sal meebring

□□□□

Partisie

Die vraag is in die Sinode gestel of die aanvaarding van die hersiene dokument *Kerk en Samelewing* beteken dat die politieke model van partisie sondig is.

Hierop antwoord die Sinode soos volg:

Sonde setel nie in 'n saak nie, maar in die gesindheid van die mens se hart en in sy optrede.

Die toets om dus vas te stel of ondersteuning van die politieke modelle van partisie sondig en vir die Christelike gewete onaanvaarbaar is, is of dit deur gedwone skeiding van mense in werklikheid een groep onregmatig bo die ander bevoordeel en so die Bybelse beginsels van menswaardigheid, liefde en geregtigheid aantast (KS par. 282).

Die Sinode verklaar ook uitdruklik dat hy met sy beleidstuk *Kerk en Samelewing* geensins gekies het vir 'n bepaalde party-politieke beleid nie, maar alleen 'n Bybels-verantwoorde beleidstuk wil daarstel.